

д. держ. упр., професор **Приходько І. П.**

Дніпровський державний аграрно-економічний
університет, м. Дніпро

ЕЛЕМЕНТИ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Кожна аудиторська фірма повинна мати й підтримувати внутрішню систему контролю якості роботи, для того щоб надані аудиторські послуги відповідали законодавчо-нормативним актам, що регулюють аудиторську діяльність.

Внутрішній контроль якості аудиторській фірмі спрямований на попередження неадекватної оцінки аудиторського ризику, досягнення високого рівня впевненості у задоволенні вимогам користувачів експертної думки аудитора, забезпечення достатнього рівня їх довіри до фінансової (бухгалтерської) звітності, що перевірялася.

Особливості функціонування внутрішньої системи контролю якості, її внутрішній зміст й витрати ресурсів і часу значною мірою залежать від розміру аудиторської фірми, її організаційної структури, спеціалізації, наявності філій і підрозділів, а також їх просторової віддаленості.

Система забезпечення якості аудиту представляє собою складний взаємопов'язаний комплекс елементів. Так важливим для кожної аудиторської фірми є формування кадрового потенціалу. Якість надання аудиторської послуги безпосередньо залежить від професіоналізму аудиторів та їх особистісних якостей. Наявність висококваліфікованого менеджменту є ключовою умовою формування ефективної системи якості аудиту. Процес прийняття управлінських рішень у сфері забезпечення якості для аудиторської фірми є надзвичайно складним. Це зумовлено тим, що приймати рішення доводиться в умовах впливу безлічі факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру, зовнішнього та внутрішнього середовищ. Проте найбільш складною проблемою сьогоднішні залишається оцінювання кваліфікації персоналу, а також підбір та підготовка високопрофесійних співробітників.

Другим важливим елементом системи забезпечення якості аудиту слід вважати ефективну роботу автоматизованої інформаційної системи аудиторської фірми. До цього елемента необхідно віднести сучасне програмне забезпечення, сформованість і адекватність баз даних, наявність необхідної літературної інформації, спеціалізованих комп'ютерних програм. Останнім часом для аудиторів суттєвого значення набувають комп'ютерні методи тестування й обробки числових даних в процесі реалізації контрольних і аналітичних процедур. Застосування спеціалізованих комп'ютерних програм в аудиті суттєво знижує витрати часу й ресурсів на його проведення, дає можливість підвищити якість аудиторських послуг.

Третім елементом забезпечення якості аудиторських послуг є створення дієвої системи внутрішнього контролю. Такий контроль розглядається як один з основних елементів забезпечення якості аудиту. У зв'язку важливим є розробка адекватних особливостям діяльності аудиторської фірми внутрішніх стандартів контролю якості. Вважаємо, що система внутрішнього контролю якості аудиту повинна включати механізми забезпечення дотримання аудиторами вимог законодавства України та міжнародних стандартів аудиторської діяльності, оцінювання професійного рівня співробітників, контролю якості окремих завдань, процедур аудиту й внутрішнього розпорядку, підбору й співробітництва з клієнтами, систематичного моніторингу.

Четвертим елементом системи забезпечення якості аудиторських послуг слід вважати трирівневу ієрархічну систему методики й внутрішньої стандартизації аудиту, що передбачає розробку й впровадження відповідних внутрішньофірмових стандартів аудиторської діяльності, які регламентують різні процедури аудиторської діяльності на всіх етапах діяльності фірми й аудиторських послуг. Наявність внутрішніх стандартів фірми дає можливість аудиторським фірмам суттєво скоротити час на внутрішні процедури та проведення аудиту, ефективно залучати для роботи асистентів і забезпечити рівень гарантії результатів аудиту при їх дотриманні. Відповідно вважаємо за необхідне, з метою оптимізації організаційної структури, яка б відповідала вимогам системи забезпечення якості аудиту, виокремити в окрему структурну одиницю кожної великої і середньої аудиторської фірми центр внутрішньої методології і стандартизації роботи аудиторів та аудиторських процедур.

Література

1. Закон України Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність. № 2258-VIII від 21 грудня 2017 року. Відомості Верховної Ради. 2018. № 9. ст. 50.

2. Міжнародні стандарти аудиту. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-audit>.

3. Наказ Міністерство фінансів України Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту. № 1247 від 04.10.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1219-11#Text>.